

III ZATIA

A.- Bitartekari zelularrak: hantura eta min periferiko-zentrala.

1. –A ze mina, Josefina! (9-11. ikasgaiak)

Josefina gero eta txarrago zegoen. Bi eskola orduak jasota eta,.... oraindik goizeko hamarrak ziren! Eta gainera, Farmakologiako irakasleak leukotrieno, prostaglandina eta azido arakidoniko edo horrelako zerbaitekin jo ta ke isildu gabe.....

"Aldatu nioke nik, ba, prostaglandina on bat nire sabeleko minaren trukez!", pentsatzen zuen Josefinak. Eta horrela jarraitzen zuen goizeko zortzietan *Saldeva* kapsula bat hartu bazuen ere. Kokoteraino zegoen min-zitada horiek jasotzeaz!

Irakasle astunak tronbo-ez-dakit-zerekin amaitu zuenean, Josefina ikasgelatik irten zen. Alaitz, bere lagun minena, hurbildu zitzaion:

- *Zelako aurpegia daukazun, neska!-* esan zion.
- *Ezin dut gehiago, hileko madarikatuarekin nago!* – erantzun zion.
- *Eta ez duzu ezer hartu.?* galdetu zion Alaitzek.
- *Noski baietz, orain dela pare bat ordu Saldeva bat hartu dut, baina berdin jarraitzen dut.*- kexatu zen.
- *Zergatik ez duzu ibuprofenoz probatzen.?* iradoki egin zion Alaitzek - *Nire ginekologoak gomendatu zidan eta niri primeran etortzen zait. Hain zuzen, "Farma"-ko irakasleak oraintxe hitz egin du horretaz.*
- *Klasean adi egoteko moduan nengoen ni ba!* - marmar egin zuen Josefinak.
- *Ba, proba ezazu. Hartu konprimitu pare bat.* – esan zion Alaitzek
- *Baleeee, baina batekin nahikoa izango dut!* - erantzun zion Josefinak.
- *Ez, biak hartu* – esan zion Alaitzek- *eta gero erosi kutxa bat eta sei orduero beste bat hartu pare bat egunetan zehar, nahiz eta mina pasatu.*

Josefinak eskerrak eman eta bainugelara joan zen.... – *Jo, bat-batean bi konprimitu hartzea ez da gehiegi izango?* - bere buruari galdetu zion- *Eta gainera, mina pasatzen bazait hartzen jarraitzearena ere!....Alaitz bai maniatikoa!*

Galdera batzuk erantzun itzazu:

- Nola sortzen da hileko mina?
- Zeintzuk dira bere ezaugarri klinikoak?
- Zer da Saldeva? Zein asmoz erabiltzen da Saldevaren osagai bakoitza?
- Zergatik Saldevaren kapsula ez zion mina kendu?

- Zer da ibuprofenoa eta nola eragiten du hileko mina arintzeko?
- Zergatik Alaitzek esan zion hasieran 2 konprimitu hartzeko eta gero banaka?

2.- Aspirina edo parasetamola? (9-11. ikasgaiak)

Gorkak, 38 urte dituena, mina hartu du eskuineko sorbaldan. Berak, zurgina dena, uste du ordu gehiegi eman dituela etxe berria eraikitzen. Mina gero eta intentsoagoa denez sendagaia hasi da hartzen eta medikuarenera joan da. Medikiak bursitis subakromial diagnostikoa egiten dio eta fisioterapeutarenera bidaltzen dio bero, ultrasoinu eta ariketa fisikoen bitartez bursitis arintzeko. Terapia egitean fisioterapeutak galdetzen dio ea sendagairen bat hartzen ari den eta Gorkak aspirina antzeko medikamentu bat, zehazki parasetamola, erantzuten dio.

Fisioterapeutak aspirina eta parasetamola ez dela gauza bera azaltzen dio Gorkari eta aspirina gomendatzen dio. Hautaketa azaldu.

3.- Glukokortikoideen farmakologia (12. ikasgaia)

Koldo, Galdakaoko Ospitaleko fisioterapeuta, lupus eritematoso duen emakume bat tratatzen ari da aspalditik. Emakumeak urte asko damaratzatza glukokortikoideak hartzen lupusa baretzeko eta oraingo honetan fisioterapeutarenera etorri da nerbio-ziatikoak sorturiko lumbalgia akutuaren kontrako tratamendua egitera. Lehenengo saioa amaitzen denean emakumeak bat-batean min handia duela bizkarrean arnasa hartzen duen baikoitzean adierazten dio Koldori. Proba batzuk egin ondoren Koldok muskulatura dortsaleko zuntz-urradura daukala jakinarazten dio emakumeari.

Zuntz-urradurak zerikusia izan lezake tratamendu farmakologikoarekin? Azalduko zenioke pazienteari zer gertatu zaion?

4.- Sorbalda izoztua (10. eta 13. ikasgaiak)

Nagorek, duela sei hilabete, auto istripu bat izan zuen. Horretan hainbat ubeldurak jasan zituen, horietako bat ere ez larririk. Halaber, bi hilabete geroago sorbalda mina jasaten hasi zen eta bursitis diagnostikoaren arabera AIEE bat agindu zion medikuak. Denbora pasa ahala, lotailu glenohumeralaren mugimendua pixkanaka mugatu egin zitzaion oso min biziarekin. Sorbalda berriro miatu ondoren, kapsulitis itsaskorra izan zen diagnostikoa, "sorbalda izoztu" bezala ezagutzen dena.

Gaixoa ospitaleratu zen eta sorbalda manipulazioa egin zioten anestesiararenpean. Anestesia berreskuratzen hasi ondoren, morfina agindu zitzaion aho bidez min oso bizia baitzuen, eta hurrengo egunean errehabilitazioa egiten hasi zen. Hasieran ariketa pasiboak egin zituen tendoiaren mugikortasuna hobetzeko asmoz eta ondoren, ariketa aktiboak.

1.- Zeinek dira AIEE eta morfina arteko desberdintasunak?

2.- Zer izan beharko luke kontuan fisioterapeutak errehabilitazio programa hasi baino lehen?

